

nvp

JAARVERSLAG 2015

Organisatie: bestuur, medewerkers en vrijwilligers

Bestuur

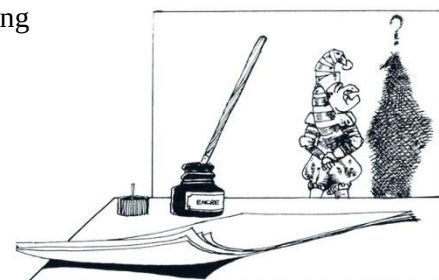
Het bestuur van Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum (POPMUS) bestaat uit:

- Voorzitter/penningmeester: Maria Simons (Heerde) - werkzaam bij bureau Jeugdzorg Gelderland, jeugdhulpverlener, gezinsvoogd en Gordon-trainster;
- Secretaris: Steven Groenen (Lier, België) - vormgever, theatermaker en poppenspeler;
- Lid: Eefke Meijerink (Zwolle), Fractievoorzitter PvdA gemeenteraad Zwolle en directeur Creatieve Coöperatie Zwolle;
- Gemachtigde namens het bestuur en directeur-conservator: Otto van der Mieden (Vorchten).

Het stichtingsbestuur is in 2015 samen met de directeur 4 x maal in vergadering bijeen geweest; er was divers telefonisch en e-mail contact.

Notities, afspraken, besluiten, bespreekpunten, in- en uitgaande post, mededelingen van de directie en het bestuur, jaar- en activiteitenplanning zijn terug te vinden in de e-mailberichten tussen de directeur en het bestuur.

Afbeelding: Jan Klaassen als notulist. Illustratie uit de lesbrieven *Poppenspeler, -spelen, -theater en -spel*. Auteur: Marie-José van Voorst tot Voorst. Illustratie: Ad Swier (1985). Uitgave: Oostelijk Kunstbedrijf/Poppenspe(e)lmuseum.

Contacten, reizen, festival- en museumbezoek

Het bestuur en de directie onderhielden contacten met diverse betrokkenen in de culturele erfgoedsector, zoals de Stichting Contact Theatercollecties (SCTC), Afdeling Bijzondere Collecties Universiteit van Amsterdam (UVA). Ook in 2015 was de directeur internationaal actief in de UNIMA (Union Internationale de la Marionnette) als councillor van de NVP-UNIMA (NVP: Nederlandse Vereniging voor het Poppenspel). In die functie maakt hij deel uit van het 'Heritage Committee' ('member of the new UNIMA commission for preservation of the Puppetry Heritage, 2015-2016'), en daarmee van de internationale erfgoedgemeenschap rond het poppen- en figurentheater.

In de zomer van 2015 bezocht hij in die functie diverse festivals, exposities en musea in o.a. Bad Kreuznach (PuK: Museum für Puppentheater Kultur), Bielefeld (expo figuren van Sophie Taeuber-Arp), Apeldoorn (overzichtstentoonstelling werk van Teun Hocks), Brussel (Musée International de la Marionnette du Peruchet) en was hij in Tsjechië op uitnodiging van de lokale UNIMA-afdeling en het Theaterinstituut in Praag. Hij bezocht ook op uitnodiging in Ljubljana een internationale bijeenkomst op het gebied van poppentheatererfgoed. In de zomer van 2015 bezocht Otto van der Mieden het Festival Mondial de Marionnettes te Charleville-Mézières en was hij in juli op uitnodiging van de president van de UNIMA gast van het 'Festival International des arts de la marionnette – Saguenay' (FIAMS), Quebec/Canada.

Zie: [http://poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl/pdf/saguenay.pdf](http://poppenspe(l)museumbibliotheek.nl/pdf/saguenay.pdf) en <http://www.fiams.com/>.

Vrijwilligers en medewerkers

POPMUS blijft een kleine organisatie met een marginale staf: directeur/conservator; een op afroep beschikbare bibliothecaresse, een medewerker collectiebeheer en administratie en hulpkrachten en vrijwilligers t.b.v. speciale activiteiten en werkzaamheden, zoals informatiespecialisten t.b.v. de mediatheek, onderhoud website, vertalingen, vormgeving, tentoonstellingsbouw en adviezen.

T.b.v. titelbeschrijvingen van literatuur, digitale invoer van de gegevens, de collectieverwerkingen, onderhoud etc. is er voor een 95 uur gebruik gemaakt van hun diensten.

Afbeelding: poster met handtekeningen van deelnemers festival en congres – FIAMS – in Saguenay (Canada), zomer 2015.

Museumregistratie

Het Poppenspe(e)lmuseum was opgenomen in het Nationaal Museumregister sinds 3 mei 2001. Het proces rond de herijking was in 2014 positief afgerond met een herijking van het museum. Uit kostenoverwegingen en een te hoge werkdruk van bestuur en directie heeft het museum voorlopig afgezien van deelname aan de Stichting Museumregistratie. Bestuur en directie zoeken naar middelen tijd om de status van geregistreerd museum toch weer vanaf 2016 te continueren.

Bezoekersaantallen en activiteiten

Volwassenen en kinderen + virtuele bezoekers van websites en het kenniscentrum:

2010	7842	3094
2011	5048	4012
2012	7695	5028
2013	4358	6528
2014	5218	6750
2015	5105	6851

Afbeelding: Semar – spekkoeke etende wayang-kulit-figuur – met het gezicht van museumdirecteur en conservator Otto van der Mieden. Semar draagt een gebatikte sarong (wikkelrok) met daarop een afbeelding van het familiewapen van de familie Van der Mieden. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

De Wayang Revolusi tentoonstelling heeft, ondanks veel publiciteit, minder bezoekers opgeleverd dan verwacht. De digitale bezoekersaantallen, vooral internationaal, zijn wel toegenomen. Vanuit het buitenland zijn veel waarderende reacties gekomen. De tentoonstelling zal ook in 2016 in het museum te zien zijn.

Zie overzicht publicaties: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx>.

Uit kosten en organisatorische overwegingen van de in het vorige jaarverslag (2014) genoemde Deventerorganisaties kon de wayangexpositie en de randprogrammering aldaar geen doorgang vinden.

Het project Wayang revolusi is gerealiseerd dankzij bijdragen en ondersteuning van o.a.: Museum Bronbeek (Hans van den Akker en Marthe Gaspar-Raven), Hedi Hinzler, Hetty Paërl, Elsje Plantema, Baukje Scheppink, Ki Ledjar Soebroto, Ad Swier, Birgit Tomesen, Ananto Wicaksono, Elsje Zwart, FotoStad, Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland, DutchCulture, Stichting Zabawas, Fonds voor de Geld- en Effectenhandel, Combinatie IJsselweide, Universiteit van Amsterdam/UvA/Bijzondere Collecties en vele anderen.

Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/publiciteitwayangrevolusi.pdf>.

Afbeelding: wayang-kulitfiguren 'Wayang revolusi'. Maker: Ledjar Soebroto, Yogyakarta (omstreeks 2010). Collectie: Poppenspe(e)lmuseum.
Foto: Otto van der Mieden.

Voor studiedoeleinden verleenden wij gratis toegang aan 21 studenten; zij maakten veel gebruik van de bibliotheek en de digitale collectie. CJP-houders bezochten het museum met korting.

De expositie 'Wayang Revolusi. Kunst in dienst van de vrijheid' is op 1 maart 2015 geopend. Op die dag vierden wij het 30-jarig jubileum van het museum onder grote belangstelling van poppentheaterdeskundigen en -liefhebbers uit binnen- en buitenland.

Depot en bibliotheek

Halverwege dit jaar is er een aanzet gemaakt om de indeling van het museumdepot en de bibliotheek te reorganiseren. Wij streven ernaar dit medio 2017 afgerond te hebben. Een en ander is afhankelijk van beschikbare tijd, menskracht en beschikbare ruimte.

Poppenspe(e)lmuseumkennis- en informatiecentrum

Enkele honderden bezoekers kwamen ook dit jaar gericht naar het museum met een vraag voor het Poppenspe(e)lmuseumkennis- en informatiecentrum. Dat varieert van eenvoudige technische vragen tot onderzoekers die gebruik willen maken van het archief, de bibliotheek en de aanwezige kennis. Daarnaast zijn er veel vragen die per e-mail of telefoon binnenkomen. Die worden door de directeur/ conservator afgehandeld.

Nieuwe locaties

In 2015 zijn wederom nieuwe gesprekken gevoerd met belangstellenden en organisaties te Delft, Amsterdam, Deventer en Zutphen voor het verwerkelijken van een nieuwe behuizing voor het museum, archief, bibliotheek en het depot. Deze is helaas nog niet gevonden

Afbeelding: Jan Klaassen zoekt een locatie. Illustratie uit de lesbrieven *Poppenspeler, -spelen, -theater en -spel*. Auteur: Marie-José van Voorst tot Voorst. Illustratie: Ad Swier (1985). Uitgave: Oostelijk Kunstbedrijf/Poppenspe(e)lmuseum.

Gratis entree, gratis museumdag en zomer- en vakantieactiviteiten

Ook dit jaar was de landelijke Maand van de Geschiedenis en de gratis museumdag van de Provincie Gelderland een traditioneel wederkerend evenement. In oktober namen 279 bezoekers de kans waar om op deze manier kennis te maken met het museum, het fenomeen poppentheater en de diverse wayangspelvormen. Door een bijdrage van de Provincie Gelderland, de Ridderschap Utrecht, de Nederlandse Adelsvereniging en het Familiefonds Hurgronje verleenden wij gratis toegang. De mogelijkheid gedurende de zomervakantie om zelf poppen en figuren te maken en er mee te spelen hebben kinderen en volwassenen aangezet tot spelactiviteiten in en rond het museum.

Publiciteit en museummenu

In de digitale Nieuwsbrief en het tijdschrift WP van de NVP werd gewezen op de diverse activiteiten, thema-exposities en de (educatieve) uitgaven die door POPMUS werden gerealiseerd in 2015. Een bijzonder grote groep belangstellenden bereikt het museum met – vaak meertalige – artikelen en publicaties die geplaatst zijn op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl, zoals de Poppenspe(e)l-museum pamfletten, de educatieve zogenoemde Doepak-uitgaven en de tweetalige (in het Engels en het Nederlands) onregelmatig verschijnende Nieuwsbrieven/Newsletters. Ze kunnen op verzoek aan belangstellenden tegen een geringe vergoeding per post toegezonden worden.

Door het hele jaar plaatste de regionale pers en de regionale omroep onze persberichten. Omroep Heerde zond eind oktober een interview uit met museumdirecteur Otto van der Mieden in het kader van het zogenoemde museummenu dat wij organiseerden samen met eethuis en winkel PUUR! te Heerde en Prima Donna communicatieregisseurs te Deventer. Het Museummenu is onderdeel van het project 'Museum komt naar je toe!', ontstaan uit het Programma Cultuur en Erfgoed van de provincie Gelderland. Doel van dit project is om mensen in aanraking te laten komen met de verschillende musea die de provincie Gelderland rijk is. In plaats van bezoekers naar het museum te trekken zoekt het museum (potentiële) bezoekers op. Speciaal voor dit evenement realiseerden wij een kleurrijke placemat, een Pulcinella-pizza en de aankleding van de winkel van PUUR! Eveneens organiseerden wij een fotowedstrijd. Bezoekers konden een selfie maken in het museum en konden deze delen op onze Facebookpagina. Als prijs kreeg de winnaar een bijzondere groepsontvangst in het museum en 'Jan z'n ganzenbord'. De actie genereerde o.i. onvoldoende extra museumbezoekers.

Afbeeldingen: entourage PUUR!, kleurrijke onderlegger met eet- en drinkgrage poppentheaterfiguren (illustratie: Hetty Paërl) en museumdirecteur Otto van der Mieden genietend van een Pulcinella-pizza.

In november waren er filmopnames in het museum ten behoeve van de De Praatfabriek/Groningen: een actuele culturele talkshow met onderwerpen uit de kunst, literatuur, geschiedenis, theater en muziek. T.z.t. zal het filmpje door hen vertoond en uitgezonden worden. Een vermelding van POPMUS is te vinden in de gids Nederland Museumland – een uitgave van de Nederlandse Museumvereniging.

Vanuit het museum zijn er verdere stappen gezet op het gebied van de social media. Het museum is te vinden op Twitter, Facebook en LinkedIn. Berichten worden incidenteel geplaatst.

Naar aanleiding van de terroristische aanslag op 7 januari 2015 van de aanhangers van Al Qaida op de makers van het satirische weekblad Charlie Hebdo, realiseerden wij samen met Elsje Zwart een bijzondere illustratie en een speciale Doepak-uitgave. Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak233d.pdf>.

Afbeelding: 'Je suis Charlie' met de oud-Hollandse Jan Klaassen en Katrijn. Illustratie: Elsje Zwart. Collectie: Poppenspe(e)lmuseum.

Collectie, archief, verwervingen en plannen

‘Soms word ik wakker met mijn handen omhoog’: quote van poppenspeelster Felicia van Deth-Beck (19-01-1931 – 12-07-2015). Tijdens de viering van het dertigjarig jubileum van het Poppenspe(e)lmuseum op 1 maart van dit jaar was zij gelukkig aanwezig. Met liefde beheren wij haar enorme poppentheaterarchief. Een duizendtal internationale boeken op poppentheatergebied ontvingen wij van de erven Van Deth via de Koninklijke Bibliotheek.

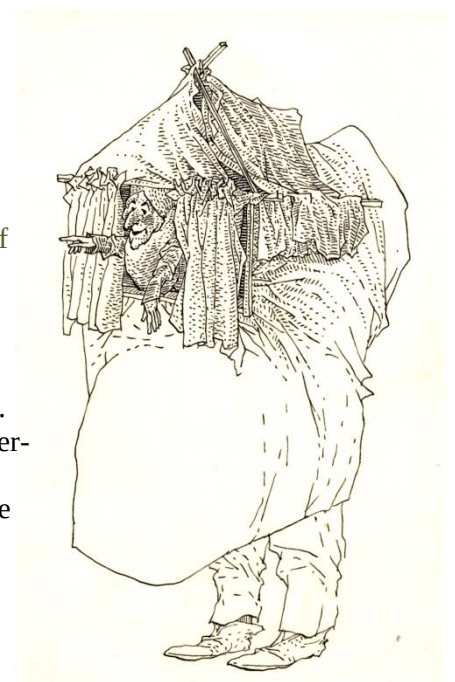
Jan Klaassenspeler Wim Kerkhove vroeg zijn aan het Poppenspe(e)lmuseum geschonken knipselarchief (periode 1976 - 2004) terug i.v.m. de start in oktober 2015 van zijn Jan Klaassen Museum te Amsterdam. Van Stichting Poppenspel Centrum Dordrecht ontvingen wij via Museum Rotterdam een groot deel van hun archief en enkele dozen met diverse poppentheaterfiguren. Met de beschrijving van deze aanwinsten willen wij in 2017 gaan beginnen.

Op verzoek van Stichting de Roos stelden wij de speeltekst beschikbaar van het spel ‘Wonderbaarlijke waar gebeurde ontsnapping van de heer P’. Een manuscript geschreven door Alain Teister n.a.v. een strip van tekenaar Peter Vos. Het Poppenspe(e)lmuseum realiseerde een bijzondere uitgave hiervan. Onder dezelfde titel verscheen eind 2015 een bibliothele uitgave ten behoeve van de leden van Stichting De Roos in een oplage van 175 genummerde exemplaren. Door Museum Meermannno Westreenianum, Huis van het Boek zijn wij benaderd om enkele poppentheaterfiguren uit het gelijknamige stangpoppen- en figurentheaterspel – dat in 1977 gerealiseerd is door Damiet van Dalsum en Otto van der Mieden – in 2017 te Den Haag te presenteren, plus enkele illustraties van Peter Vos uit onze prenten-collectie.

Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/DeheerPaankondiging.pdf> en <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/DeheerPspeeltekst.pdf>.

Ten behoeve van mensen met een visuele beperking willen wij in 2016 voorbereidingen treffen voor een tweetalige (reizende) expositie met de werktitel: ‘Een kijkje in de poppenkast. Horen, voelen, doen en ontdekken. Een tastbare ontmoeting met internationale en karakteristieke poppentheaterfiguren’. Hiervoor zal contact worden gelegd met blinden en organisaties ten behoeve van blinden en slechtzienden. Medio 2017 hopen wij het totale project te realiseren.

Afbeelding: loopkast, straatpoppenkast met Jan Klaassen. Illustratie: Peter Vos (ca. 1970). Collectie: Poppenspe(e)lmuseum.

Websites en tentoonstellingen

De POPMUS-websites www.poppenspelmuseum.nl, www.poppenspel.info, www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs, www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl en www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en de thema-exposities hangen nauw samen. Ze geven door middel van diverse, onverwachte, prikkelende en creatieve invalshoeken gevarieerde achtergrondinformatie over de diverse poppenspeltechnieken, verschijningsvormen en de historie van het internationale poppen-, figuren- en objecttheater. Enkele exposities zijn zo gemaakt dat deze ook geschikt zijn om internationaal te 'reizen'. De website-informatie, de exposities en de begeleidende teksten zijn bijna altijd in het Nederlands, Frans, Duits en Engels.

Afbeelding: printscreen eerste pagina websites Poppenspe(e)lmuseum.

Website-informatie

Ook in 2015 stelden wij ons de vraag: 'Hoe makkelijk kan een bezoeker van de site www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl terecht komen op het onderwerp dat gezocht wordt, op die pagina of op dat deel van de site, waar de gewenste informatie te vinden is.' Daartoe is de extra mogelijk ingebracht van een openklappende rubrieksindeling vanuit het hoofdmenu. Geklikt kan worden op **Extra nieuws**, **Entree en exposities**, **Nieuwsbrieven/Newsletters**, **Poppentheater-abc**, **Poppenspe(e)l-pastiche/Puppenspielpastiche**, **Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren** en **YouTube-filmpjes**.

Afbeelding: letter I van 'Informatie' met de Duitse Kasperl uit *Poppentheateralfabetkleurletters en -symbolen*.
Illustratie: Elsje Zwart (2012).

Zowel bij de Poppenspe(e)lmuseumpamfletten als bij Doepak is een pdf-document met een hyperlink opgenomen waarin op onderwerp gezocht kan worden: RUBRIEKEN – SECTIONS – PUBLICATIES – PUBLICATIONS. Het museum streeft naar een overzichtelijke en professionele vormgeving met veel interessante content: actuele informatie, een goede ondersteuning, een nog meer uitgebreide digitale bibliotheek met afbeeldingen en digitale tentoonstellingen voor bezoekers uit binnen- en buitenland. Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet135e.pdf>.

Mini-thema-exposities, multimedia en doe-activiteiten

Tentoonstellingen in diverse ruimtes:

- * *Een vestibule vol vurige vechtjassen*. De vanden in het stangpoppentheater.
- * *Een duit in het zakje, geen cent te maken*. Spaarpotten, mansen en met de pet rondgaan.
- * *Vies en voos in en buiten de poppenkast*. Een wc vol (erotische) onbetamelijkheden.
- * *Pantin en Paljas*. Een trap vol trekpoppen.
- * *Pulcinella in prenten en poppen*. Een Italiaanse clown.
- * *Holodesk*. Een kijkdoos met een denkbeeldige wereld.
- * *Veel theater voor weinig geld*. Schimmentheater in de negentiende en twintigste eeuw.
- * *Op visite bij tante Trijntje*. Smullen in de poppenkast.
- * *Hemel, oh Heer, help, ik ben dood!* Volkspoppenspel en de Dood.
- * *Spelen met foto's*. Geënceneerde foto's van Marjo van den Boomen, Teun Hocks, Erwin Olaf en Henk Tas.
- * *Poppenspe(e)ldoe- en -speurspelen*. Diverse ontdekkingsreizen door het museum.
- * *Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum*. Gelegenheid tot het raadplegen van de *bibliotheek*, onze websites; het *Poppentheater-abc* – een digitale encyclopedie over het (volks)poppenspel, en een *multimediapresentatie* met aanraakscherm: teksten, plaatjes en filmpjes geven informatie over het poppen- en objecttheater.
- * *Heb jij voor mij de baby van Katrijn?* Diverse vormen van volkspoppentheater in een multimedia-presentatie met animatie.

* *Informatiezuil met een aanraakscherm*. Een audiovisueel, interactief programma op het gebied van het poppen-, figuren- en objecttheater met een vijftiengigtal afbeeldingen, teksten en filmpjes. Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet139e.pdf>.

* *Wayang revolusi. Kunst in dienst van de vrijheid*. Een tentoonstelling over onder andere de Indonesische nationalisten die in hun strijd tegen Nederland de traditionele wayangkunstvorm gebruikten als propagandamiddel.

Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet143e.pdf>.

Speciaal voor het onderwijs ontwikkelden wij – naast tientallen andere educatieve documenten over de wayang – de rijk geïllustreerde lesbrief ‘Wayang en Indonesië. Feiten en fictie, humor en ernst, licht en donker, schim en schaduw’. Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/lesbrief.pdf>.

Doelstelling

POPMUS wil het samenhangende geheel laten zien van het cultureel-historische en (inter)nationale poppentheatererfgoed en dit aanbieden aan diverse doelgroepen. De museale attracties, exposities en de website moeten zich meer en meer ontwikkelen als een kenniscentrum voor en over het poppen- en beeldend theater. Educatie en kennisoverdracht zijn hierin zeer belangrijk.

POPMUS laat zich daarbij ook inspireren door kunstenaars, uitdagende denkers, kunst- en theaterkenners, wetenschappers en historici, en heeft duidelijke ideeën en opvattingen over de maatschappelijke betekenis, plaats en rol van een museum voor en over het poppentheater in de wereld van vandaag en morgen. POPMUS wil daaraan een inspirerende vorm geven.

POPMUS vindt dat de aan te bieden kennis d.m.v. de websites, de exposities en het informatiecentrum geschikt moeten zijn voor zowel jongeren als voor ouderen, voor specialisten, scholieren, studenten, voor groepsbezoek – wel of niet in gezinsverband – en voor de toevallige passant.

POPMUS wil niet alleen informatie over de individuele museale objecten aanbieden, maar vooral de context, m.a.w. de wortels van de objecten in de cultuur waaruit zij zijn voortgekomen. Digitalisering van de collecties, maar vooral van de kennis over de objecten, hun onderlinge relaties en hun oorspronkelijke culturele context is de basis voor een intensieve vorm van kennisoverdracht aan alle doelgroepen buiten de beperkingen van bereikbaarheid en openingstijden. Bovendien verdient het specifieke speelse, archetypische en artistieke karakter van het erfgoed een aanpak die in veel gevallen haaks staat op standaard museale presentatiepraktijken en die pas tot zijn recht komt in multimediale en interactieve omgevingen. Deze alternatieve presentatievormen zijn pas mogelijk na een verregaande en diepgaande digitalisering van onze collectie en het gebruik van contextuele kennis.

Openingsdagen en -tijden

Het museum was (bijna) het gehele jaar op woensdag, zaterdag en zondag geopend tussen 12.00 en 17.00 u. Groepen en bezoekers van het Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum (archief en bibliotheek) en het museum ontvingen wij ook buiten de reguliere openingsdagen en -tijden.

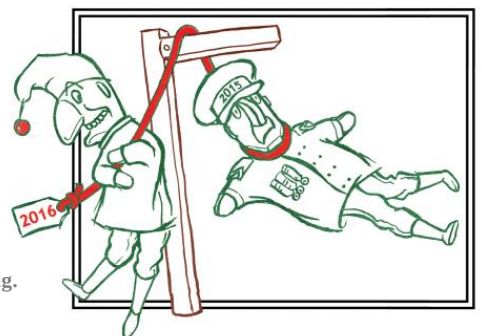
Samenwerking met andere organisaties, adviezen, opdrachten en projecten

Met het bestuur van de NVP-UNIMA bestaat een goede samenwerking. Het museum is lid van de SCTC, de directeur bezoekt hun tweejaarlijkse vergaderingen. Otto van der Mieden is UNIMA-councillor en lid van het internationale Heritage Committee.

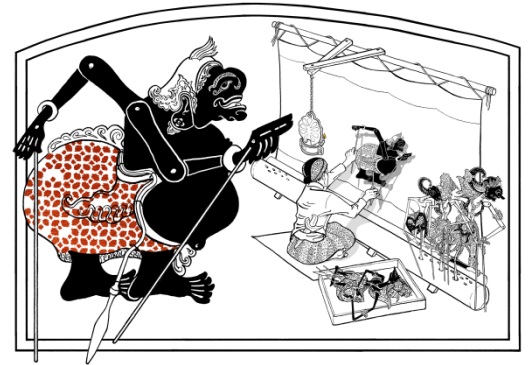
Veel steun en adviezen hebben wij in 2015 gehad van Elsje Zwart, Haye Bijlstra (foto's) en Baukje Scheppink (beleidsadviezen), ten behoeve van door het museum te realiseren plannen, publicaties, producten en activiteiten. Voor 2016 realiseerde Elsje Zwart een nieuwjaarswens.

Zie: <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak237e.pdf>.

Afbeelding: nieuwjaarswens 2016 met de oud-Hollandse Jan Klaassen, de generaal en de galg. Illustratie: Elsje Zwart.

Met Hedi Hinzler – oud-universitair hoofddocent Zuidoost-Azië (Universiteit, Leiden) en auteur vervolgden wij ons pilotproject wayangdeterminatie: een database en thesaurus in woord en beeld. Sedert 2011 is het Poppenspe(e)lmuseum in samenwerking met haar en enkele erfgoedinstellingen en anderen begonnen aan een ambitieus project: de realisering van een (inter)nationale wayang-database, een hoogwaardig kennisplatform en een thesaurus op het gebied van wayang uit Indonesië. Het onderzoek en de beschrijvingen van de wayangfiguren gaan deel uitmaken van een internationaal onderzoeksprogramma. Gestreefd wordt naar een informatieve en betrouwbare basis: een thesaurus waar musea en derden met wayangerfgoed profijt van zouden kunnen hebben. Ook in 2015 hadden wij hierover contact en hulp van Ki Ledjar Soebroto – dalang en poppenmaker, en Ananto Wicaksono – grafisch kunstenaar en dalang (Indonesië, Yogyakarta). Zie hyperlink ‘Wayang-determinatie – Wayang categorising and defining’: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/wayangdet.html.

Wij zijn verder gegaan met het fotograferen, beschrijven, restaureren en invoeren in ADLIB van de ca. 1000 wayang kulit en golekfiguren en toebehoren. Tijdsplanning: tot einde 2018.

Afbeelding: Semar en dalang (wayang kulit). In de wayangkist ligt de krijger Krishna, de staande figuur rechts is prins Gatotkaca. Illustratie: Elsje Zwart (2010).

Professor Teeuw prijs

Mede door ons initiatief ontving Hedi Hinzler eind augustus van de Professor Teeuw Stichting de ‘Professor Teeuw prijs’ uitgereikt. Het bestuur van de Professor Teeuw Stichting is van mening dat Hedi Hinzler met veel passie heeft gewerkt aan het toegankelijk maken van verschillende aspecten van de Indonesische cultuur voor een breed Nederlands publiek, waarbij zij steeds open stond – en staat – voor talloze uitingen van deze cultuur. Daarbij heeft zij de mensen in Indonesië zelf laten spreken, en hen zo een podium geboden om hun cultuur over te brengen aan een publiek dat daarmee niet direct vertrouwd is. Bovendien is het bestuur van mening dat zij hierbij stimulerend is voor jongere generaties. Op grond van deze overwegingen heeft de Professor Teeuw Stichting besloten om de Professor Teeuw prijs 2015 die bedoeld is voor een laureaat aan Nederlandse kant, aan Hedi Hinzler toe te kennen. Wij maakten t.b.v. de toekenning een cv van Hedi Hinzler en tevens van Ledjar Soebroto en Nanang Wicaksono. Zie: CV: Ki Ledjar Soebroto, Ananto Wicaksono en/and Hedi Hinzler: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/cvLedjarNanangHedi.pdf>.

Wayang Revolusi-/Wayang Kancilexpositie

Dankzij Hedi Hinzler en de Javaanse dalangs Ki Ledjar Soebroto en Nanang Wicaksono heeft het Poppenspe(e)lmuseum in 2015 de (reizende!) Wayang Revolusi-/Wayang Kancilexpositie kunnen realiseren. Deze is nog tot eind 2016 te Vorchten te bezichtigen. De planning was dat in de periode 8 t/m 25 oktober 2015 de tentoonstelling in de Oude Mariakerk te Deventer te zien zou zijn (uitvoerig programma in samenwerking met KunstaanZ: expositie, wayang-kultivoorstellingen, gamelanmuziek, films, lezingen, voordrachten, dans, educatie, demonstraties, workshops, activiteiten, rondleidingen en een Javaans buffet). Helaas heeft de Deventerorganisatie het af laten weten en de samenwerking verbroken.

Voor meer informatie, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx>.

Elsje Zwart (Haarlem) maakte ook dit jaar weer – samen met Otto van der Mieden – diverse illustraties voor museale uitgaven. Voor deze projecten wordt gebruik gemaakt van originele foto’s, grafiek, afbeeldingen, prenten, theaters, poppen en voorstellingenregistraties uit de museumcollectie. De digitaal gepubliceerde versies bevatten een beschrijving van de afbeelding, een verklarende tekst betreffende het onderwerp en hyperlinks naar de website www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl en het daarop te vinden poppentheater-abc, andere documenten en filmpjes. Printversies van de documenten zijn in het museum te raadplegen en verkrijgbaar.

In 2015 verscheen ‘Amstelveense Dramaturgie’. Auteur: Pieter Vrijman. Otto van der Mieden verzorgde de tekstcorrecties. Het boekje is een uitgave van de NVP-UNIMA.

Kwaliteitssysteem

In 2012 heeft POPMUS een kwaliteitssysteem ingevoerd om een continue verbeteringsproces te waarborgen. Dat is in 2015 voortgezet en verder uitgewerkt. In een kleine organisatie als POPMUS verlopen die processen doorgaans mondeling in een open gesprek over de ontwikkelingen in het museum. Leidraad daarbij is de PDCA-methode (Plan-Do-Check-Act). In dit kader is wederom gebruik gemaakt van de expertise van oud-museumdirecteur Baukje Scheppink en een bestuurslid van POPMUS.

Financiën

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum ontving een lening van het Familiefonds Hurgonje en bijdragen van de Nederlandse Adelsvereniging en de Ridderschap Utrecht. Voor de tweetalige expositie ‘Wayang Revolusi. Kunst in dienst van de Vrijheid’ heeft het museum van diverse fondsen substantiële financiële bijdragen ontvangen.

Afbeelding: symbool € met Mr Punch (handpop), de Engelse pond en het euroteken uit poster *Poppentheateralfabetkleurletters*. Illustratie: Elsje Zwart. Concept: Otto van der Mieden. Uitgave: Poppenspe(e)lmuseum (2012).

Voor akkoord d.d. 24-10-2016, jaarverslag 2015. OvdM (Vorchten, 18-09-2016).
Dit document op internet, zie <http://poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Jaarverslag2015.pdf>.

M.C.M. Simons
voorzitter-penningmeester

Steven Groenen
Secretaris

Otto van der Mieden
directeur-conservator

Bijlagen

Overzicht – een keuze – van in 2015 gerealiseerde Poppenspe(e)lmuseumpamfletten nrs. 154 t/m 156d, Doepakuitgaven nrs. 221 t/m 245, tentoonstellingsteksten en diverse andere publicaties.

Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)
Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39
Fax: +31(0)578 - 56 06 21 Info: +31(0)578 - 63 13 29
info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspel.info
www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2

Poppenspe(e)lmuseum pamfletten, Doepakuitgaven en diversen (hyperlinks)

- Nr.154 Boekoe Kedoeng Kebo
- Nr.155 Kruiswoordpuzzel: wayang en Indonesië
- Nr.156d Pulcinella in illustrations and puppets: technical specifications

Doepak

- Nr. 221 Kancil: een wayang-kulit-figuur.* ♦
- Nr. 222e Selfie: dalang, masker/mask en/and wayang kulit.* ♦
- Nr. 223 Lunch van Lafleur.* ♦
- Nr. 224 Arrangement: op visite bij Semar en zijn vrienden.* ♦
- Nr. 225 Tempo doeloe: nostalgie van vroeger (buffetje van Trijntje Peterselie).* ♦
- Nr. 226e Semar in de poppenkast: Semar in the puppet theatre (Happy New Year).* ♦
- Nr. 227 Kapstokwoorden: wayang en hyperlinks.* ♦
- Nr. 228 Heraldiek: een familiewapen. ♦
- Nr. 229 Een gratis onderlegger: placemat met Semar en spekkoeke. ♦
- No.230e Square Body: een/a film van/created by Mella Jaarsma. ♦
- Nr. 231 Een bericht: felicitaties.* ♦
- Nr. 232a Javaanse nar: Semar op een stokje.* ♦
- No.232d Javanese jester: Semar on a stick.* ♦
- Nº 233d Nous sommes Charlie: je suis Charlie. ♦
- Nr. 234 Jan Klaassen: een kalligram. ♦
- Nr. 235 Semar-flipboekje: een mini-animatie.* ♦
- Nr. 236e Hallo jongens en meisjes. Hello boys and girls. ♦
- Nr. 237e Vredig/Peaceful 2016.* ♦
- Nr. 238e Zoötroop – Zoetrope: Flipboekje – Flip book.* ♦
- Nr. 239 Petruk en Nala Gareng: een beker met chocolademelk.* ♦
- Nr. 240e Bewegende/Moving Jan Klaassen: Sarapada.* ♦
- Nr. 241e Doos met gamelan-instrumenten: cardboard gamelan box.* ♦
- Nr. 242a Hommage: Otto van der Mieden 70 jaar. ♦
- No.242d Hommage to 70-year-old Otto van der Mieden: museum director and puppeteer. ♦
- Nr. 243a Letters: woord- en zoekspel, een kleurplaat en een Javaanse clown.* ♦
- No.243d Picture and letter game: DIY, word, colouring picture and Semar.* ♦
- Nr. 244e Spekkoeke met Semar: Kwee lapis with Semar. ♦
- Nr. 245 Kniepoppen: Erwin Olaf, Peter Vos en Bas Mariën. ♦

Diverse publicaties en wayangdocumenten

- No.XVs Information Puppetry Museum
- No.XVt Felicia van Deth-Beck (1931 – 2015)
- Nr. XVu UNIMA Heritage Commission: FIAMS, Saguenay 2015 (Canada)
- Nr. XVv Rien Baartmans
- Nr. XVw Pulcinella: press release

Wayang exhibition in the Dutch Puppetry Museum

Wayang revolusi: inhoud/index (Pamflet/Pamphlet nr./no. 149e)

Poster Wayang Revolusi NL/ENG

Wayang revolusi: expositie/exhibition (Pamflet/Pamphlet nr./no. 143e)

Persbericht: Wayang revolusi

Wayangrevolusipersbericht

Press release Wayang Revolusi

Wayang revolusi: entree/admission

Wayang Revolusi: uw reacties/Your opinions
 Ramayana, het verhaal en enkele figuren uit de wayang kulit (Pamflet nr. 144)
 Raden Mas Noto Soeroto (Pamflet nr. 145)
 Wayang dalang Kancil (Pamflet nr. 150)
 Wayang: diverse documenten/miscellaneous documentation (Pamflet/Pamphlet nr./no. 146e)
 Wayang performance: wayang kulit (Pamphlet no. 151d)
 A special wayang prop (Pamphlet no.152d)
 Poppenspe(e)lmuseumplacemat met Semar, dalang, gunungan en museumlogo
 Poppenspe(e)lmuseumplacemat met Semar
 Placemat: Semar, Gareng en Petruk (Punakawan)
 Placemat: Petruk en Gareng (rokende Punakawan)
 Puppetry Museum placemat. Mori, batik. A smoking Petruk
 Puppetry Museum placemat. Diëng cigarettes. A smoking Petruk
 Wayangtechnieken en Wayang revolusi (onderlegger)
 Het dwergheertje Kancil in het oerwoud: wayangspel uit Java
 Wayang revolusi: flyer
 Wayang revolusi: leaflet
 Wayang revolusi: kunst in dienst van de vrijheid (brochure)
 Wayang revolusi: vragenspel
 Wayang revolusi: DIY
 Wayangspeurspel (Pamflet nr. 148)
 Wayang revolusi: poster expositie/exhibition
 Wayang Revolusi: poster II expositie/exhibition
 Wayang Revolusi: maak je eigen briefkaart. Create your own postcard
 Wayang revolusi: poster deurhangers
 Wayang revolusi: teksten expositie/exhibition texts
 Wayang kulit: poster deurhangers en boekenleggers
 Wayang kulit: wayang revolusi en punakawan (poster)
 Zelf eens proberen? Semar, een wijze Javaanse nar
 Semar: een schim uit Indonesië (Doepak nr. 19a)
 Semar: a shadow from Indonesia (Doepak no. 19d)
 Wayang: poppen- en schimmenspel uit Indonesië (Doepak nr. 98)
 Bolle buik, bil, bult en blote bol: mutsje op, petje af (Doepak nr. 166a)
 Pot belly, big bum and bare head: hat on, hat off (Doepak no. 166d)
 'Beep!': de dalang en zijn ringtoon (Doepak nr. 204)
 Een deurhanger met Semar: een Javaanse clown (Doepak nr. 207a)
 A door tag depicting Semar: a Javanese fool (Doepak no. 207d)
 Semar: het masker van een wijze nar (Doepak nr. 208a)
 Semar: the mask of a wise, Indonesian jester (Doepak no. 208d)
 Semar de trouwe dienaar: poëzie van Noto Soeroto (Doepak nr. 209)
 Ode aan Semar: een gedicht over een potsenmaker (Doepak nr. 210)
 Kwee lapis, spekkoek: cake met laagjes (Doepak nr. 211)
 Filatelie: maak je eigen wayangzegel (Doepak nr. 212)
 Toetje van tante Hedi: trifle met een nostalgische, Oost-Indische smaak (Doepak nr. 213)
 Pittig hapje van Petruk en Gareng: courgettegerecht met sambal (Doepak nr. 214)
 Gado Gado: een gerecht uit de Gordel van Smaragd (Doepak nr. 215)
 Semar met blote pootjes: een vingerpopp (Doepak nr. 216)
 Kasperl, Semar en de krokodil: figuurtjes van papier (Doepak nr. 217)
 Semar: een figuurtekst (Doepak nr. 218)

Wayang kulit: zes vrolijke figuren (Doepak nr. 219a)
 Wayang kulit: six funny figures (Doepak no. 219d)
 Wayang-rekwisiet: dalang met Kancil (Doepak nr. 220)
 Kancil: een wayang-kulit-figuur (Doepak nr. 221)
 Selfie: dalang, masker/mask en/and wayang kulit (Doepak nr./no. 222e)
 Eucalypta, akketatje, dalang en Semar (Kruimelkrant nr. 10)
 Wayang kulit (Kruimelkrant nr. 32)
 Wayang, Semar, Kancil, Jan Klaassen en gamelan (Kruimelkrant nr. 33)
 Javaans wayangspel: schimmen- en stokpoppenspel (Pastiche nr. 4)
 Javanisches Wayangspiel: Schatten- und Stabpuppenspiel (Pastiche Nr. 4)
 Semar, Krishna en Gatotkaca (Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren nr. 12)
 Wayang-kulit-figuren (website)
 Diavoorstelling: Wajang poerwa (afbeeldingen Serrurier, 1896)
 Pilotproject wayangdeterminatie
 Wayang: films en/and muziek/music
 Punakawan (ontdek Semar de nar)
 Iets over Wajangpoppen (Jean Dulieu)
 Bijzondere Indonesische blend en batik (Pamflet nr. 153)
 Arrangement: op visite bij Semar en zijn vrienden (Doepak nr. 224)
 Petruk en Nala Gareng: een beker met chocolademelk (Doepak nr. 239)
 Tempo doeloe: nostalgie van vroeger (buffetje van Trijntje Peterselie, Doepak nr. 225)
 Semar in de poppenkast: Semar in the puppet theatre. Gelukkig nieuwjaar/Happy New Year (Doepak nr./no. 226e)
 Lesbrieft: Wayang en Indonesië
 Posterfiguren wayang kulit: schimmenspel
 Speeltekst voor een wayangvoorstelling
 Boekoe Kedoeng Kebo (Pamflet nr. 154)
 Kapstokwoorden: wayang en hyperlinks (Doepak nr. 227)
 Kruiswoordpuzzel: wayang en Indonesië (Pamflet nr. 155)
 Een gratis onderlegger: placemat met Semar en spekkoeke (Doepak nr. 229)
 Square Body: een/a film van/created by Mella Jaarsma (Doepak nr./no. 230e)
 Onderlegger met Katrijn, spekkoeke, Semar en Jan Klaassen
 Javaanse nar: Semar op een stokje (Doepak nr. 232a)
 Javanese jester: Semar on a stick (Doepak no. 232d)
 Placemat met Semar en spekkoeke
 Semar-flipboekje: een mini-animatie (Doepak nr. 235)
 Zoötroop – Zoetrope: Flipboekje – Flip book (Doepak nr./no. 238e)
 Animatie/Animation: spekkoeke-etende Semar/Javanese jester with kwee lapis
 Godfried Bomans: De gamelan-kenner
 CV: Ki Ledjar Soebroto, Ananto Wicaksono en/and Hedi Hinzler
 Kancil in het oerwoud: posterfiguren
 Kancil in the jungle: wayang kulit figures
 Bewegende/Moving Jan Klaassen: Jaged Sarapada (Doepak nr./no. 240e)
 Doos met gamelan-instrumenten: cardboard gamelan box (Doepak nr./no. 241e)
 Spekkoeke met Semar: Kwee lapis with Semar (Doepak nr./no. 244e)
 Een hartelijke groet van/Greetings from OvdM/Semar
 Wayang kulit: zes afbeeldingen/six pictures
 Wayang database project and Puppetry Museum
 Wayang determination project

Wayang: tentoonstelling/exhibition, twee/two films (Doepak nr./no. 248e)
Welkom in de wonderwereld van licht en donker (lesbrief)
Lesbrief/DIY: Licht en donker/Lightness and darkness (Pamflet nr./no. 156e)
Diverse wayang-kulitfilms/Various wayang kulit films (Pamflet nr./no. 157e)

Zie ook:

Nr.XIIa Statuten POPMUS
Nr.XIIb Jaarverslag 2011 POPMUS
Nr.XIIc Jaarverslag 2012 POPMUS
Nr.XIId Beleids- en collectieplan 2011-2016 POPMUS
Nr.XIIe Strategisch informatiebeleidsplan 2013-2019 POPMUS
Nr.XIIf Bezoekersvoorwaarden en huisregels POPMUS
Nr.XIIg ANBI Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum
Nr.XIIh ANBI-document: diverse informatie POPMUS
Nr.XIIj Jaarverslag 2013 POPMUS
Nr.XIIk Jaarverslag 2014 POPMUS

Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)
Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39
Fax: +31(0)578 - 56 06 21 Info: +31(0)578 - 63 13 29
info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspel.info
www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2